

ACADEMIC MOTIVATION AND ACADEMIC PROCRASTINATION: A RESEARCH ON FORMATION TEACHER CANDIDATES

AKADEMİK GÜDÜLENME VE AKADEMİK ERTELEME İLİŞKİSİ:
FORMASYON ÖĞRETMEN ADAYLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA ¹

Ali Rıza TERZİ²
Nihat UYANGÖR³
Ayşe Pınar DÜLKER⁴

Abstract

In this study, it was researched that the relationship between academic motivation level and academic procrastination levels of formation students. The study group consisted of 750 pedagogical formation program students at Balıkesir University Necatibey Education Faculty during the summer of 2016-2017. Data were collected from 380 students who applied the survey instruments used in the research. The relational survey model is used in the research. According to the results of the research, while the academic procrastination behaviors of teacher candidates differ in favor of males, no significant difference was found between the levels of academic motivation by sex. In terms of educational status (class) variable, prospective teachers' tendency to academic procrastination was found to be in favor of the final grades, and in academic motivation tendency, there was a difference in favor of graduates. There was no difference in terms of departmental variable in the level of academic procrastination and academic motivation of prospective teachers. It was concluded that there was a significant negative correlation between academic procrastination and academic motivation. As a result of the research, it has been found that academic motivation is predictive of academic procrastination behavior.

Keywords: Akademik motivation, academic procrastination, formation

Özet

Bu araştırmada pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik güdülenme düzeyleri ve akademik erteleme düzeyleri arasındaki ilişki araştırılmıştır. Çalışma grubunu 2016-2017 yaz döneminde Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 750 pedagojik formasyon programı öğrencisi oluşturmuştur. Anılan öğrencilere Akademik Erteleme ve Akademik Güdülenme Ölçekleri uygulanmış 371 öğrenciden veri toplanmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışları erkekler lehine farklılaşırken, akademik güdülenme düzeyleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Öğretim durumu (sınıf) değişkeni açısından öğretmen adaylarının akademik erteleme eğilimlerinde son sınıflar, akademik güdülenme eğilimlerinde ise mezunlar lehine bir farklılığa rastlanmıştır. Öğretmen adaylarının akademik erteleme ve akademik güdülenme düzeylerinde bölüm değişkeni açısından bir farklılığa rastlanmamıştır. Akademik erteleme ile akademik güdülenme arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın sonucunda, akademik güdülenmenin akademik erteleme davranışının yordayıcısı olduğu sonucu bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik güdülenme, akademik erteleme, formasyon.

¹ Bu çalışma, 3-5 Kasım 2017 tarihleri arasında Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesinde gerçekleştirilen Uluslararası 1.Eğitim ve Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Corresponding Author, Doç.Dr. Balıkesir Üniversitesi/Necatibey Eğitim Fakültesi/Eğitim Bilimleri Bölümü

³ Yrd.Doç.Dr. Balıkesir Üniversitesi/Necatibey Eğitim Fakültesi/Eğitim Bilimleri Bölümü

⁴ Balıkesir Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü/Eğitim Yönetimi ve Teftişi Yüksek Lisans Öğrencisi

GİRİŞ

Akademik erteleme davranışı akademik alanyazının özellikle de öğretmen adayları, öğretmenler ve lise öğrencileri üzerinde yapılan çalışmaların fazlalığı ile önemsenen konularından biri olmuştur. Bunun nedeninin erteleme davranışının amaçları gerçekleştirilememesi, hedeflerden sapma gibi ortaya çıkartacağı sonuçların maliyetinin yüksek olmasından ileri geldiği söylenebilir.

Akademik erteleme ile ilgili ilişkisi araştırılan çeşitli değişkenlere benlik saygısı (Kandemir, 2010), performans-kaçınma (Özer-Altun, 2011), başarısızlık korkusu (Kandemir, 2012) örnek olarak verilebilir. Bu çalışmada akademik erteleme ve akademik güdülenme arasındaki ilişki farklı değişkenler açısından araştırılmıştır.

Akademik Güdülenme

Güdülenme kavramı, içerisinde dışsal güdülemeyi barındırır da genellikle içsel koşullar kapsamındaki hedef yönelimli davranışlarla ilgili olduğu söylenebilir. Güdü, insanı harekete geçiren bir dürtü olarak tanımlanabilir (Çelik, Terzi, Gültekin, 2017). Akademik güdülenme ise akademik işler için gerekli enerjinin üretilmesi olarak tanımlanmaktadır (Bozanoğlu, 2004). Örgüt açısından motivasyon (güdülenme) ise bir işgöreni çalışmaya başlatan ve devam ettiren güçler topluluğu olarak tanımlanmaktadır (Çelik, Terzi, Gültekin, 2017).

Genellikle güdülenme düzeyi yüksek öğrenci, sorumluluklarını (sınava hazırlanma, proje yapma, ödev hazırlama vb.) yerine getirmekte, güdülenme düzeyi düşük öğrenci ise içinde bulunduğu akademik yapının gereklerine kayıtsız kaldığından akademik uyumsuzluk yaşayabilmektedir (Colengelo, 1997; Demir ve Arı, 2013). Böyle bir durumunun akademik ertelemeyle yol açması ve akabinde bireyi akademik başarısızlığa mahkûm etmesi muhtemel gözükmektedir. Çünkü öğrenme ile başarı ilişkisinde güdülenmenin önemli bir yeri olduğu ve öğrencinin öğrenme sorumluluğunu alması gerektiği ifade edilmektedir.

İlerlemeci eğitim felsefesini benimseyen eğitim sistemlerinde de öğrenmenin sorumluluğu öğrencidedir (Wittrock, 1990; Terzi, 2010). Bu çerçevede akademik başarıyı etkileyen önemli faktörlerden birinin güdüleme olduğu ve güdülenme eksikliğinin öğrenci başarısızlığının sebepleri arasında yer aldığı söylenebilir (Karagüven, 2012). Öğrencinin akademik güdülenmesini etkileyen değişkenlerin başında öğretmen, okul ve sınıf iklimi ve öğrenme ortamı gelmektedir. Genelde okulun örgüt iklimi, özelde ise sınıf iklimi öğrenciyi cesaretlendirdiğinde öğrencilerin akademik güdülenmeleri artmaktadır. (Bacanlı, 2000; Ergun, 2005). Okul başarısı (Şahin ve Çakar, 2011) okul iklimi (Terzi ve Uyangör, 2017) akademik öz yeterlilik gibi (Aktaş, 2017) çok sayıda değişkenle ilişkisi araştırılan akademik güdülenmenin akademik erteleme ile de ilişkisinin varlığı düşünülebilir.

Akademik Erteleme

Akademik erteleme, kişinin yapması gereken işi ötelemesi veya tamamen vazgeçmesi olarak tanımlanabilir (Tuckman, 1991). Bazı araştırmacılar erteleme davranışını amaçlı bir kaçınma stratejisi olarak da tanımlamaktadır (Eerde-Van, 2003; Nartgün, Ş ve Çakır, 2014). Akademik erteleme eğilimli öğrencilerin; ödevleri tamamlama, derslere çalışma ve sınavlara hazırlanma gibi akademik görevleri yerine getirme davranışlarının son ana bırakmaları nedeniyle akademik anlamda başarısız olma ihtimalleri her zaman söz konusudur (Çelik ve Odacı, 2015).

Alanyazında üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışını sıklıkla yaptıklarına dair kanıtlar bulunmaktadır (Klüssen ve Kuzucu, 2009; Çavuşoğlu, Çeri ve Gürol, 2015; Uzun Özer ve Topkaya, 2011). Bu bulgu paralelinde, akademik işlerin ertelenmesinin öğrencilerde önemli bir davranış kalıbı haline geldiği; bu durumun

akademik başarılarını olumsuz yönde etkilediği ifade edilebilir (Yeşil ve Şahan, 2012). Akademik erteleme davranışının sınav kaygısı, benlik saygısı (Aydoğan, 2008; Kandemir, 2010) ve başarısızlık korkusu (Kandemir, 2012) ile ilişkili olduğu ileri sürülmektedir. Bu araştırmada da akademik güdülenmenin akademik erteleme ile olan ilişkileri araştırılmış bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1) Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik erteleme davranışları ne düzeydedir?
- 2) Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının;
 - a) cinsiyetlerine göre,
 - b) öğretim durumu (mezun-öğrenci),
 - c) bölümlerine göre akademik güdülenme ve akademik erteleme davranışları arasında anlamlı farklılık var mıdır?
- 3) Akademik güdülenme ve akademik erteleme arasında bir ilişki var mıdır?
- 4) Akademik güdülenme, akademik erteleme davranışını yordamakta mıdır?

YÖNTEM

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik güdülenme ile akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi betimsel olarak saptamaya yönelik gerçekleştirilen bu araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli iki veya daha fazla değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2016).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 yaz döneminde Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 15 gruptaki 750 pedagojik formasyon programı öğrencisi oluşturmuştur. Anılan gruplara Akademik Erteleme ve Akademik Güdülenme ölçekleri uygulanmış eksiksiz olarak doldurulan 371 anket üzerinden hesaplamalar yapılmıştır.

Çalışma grubunu oluşturan pedagojik formasyon programı öğrencilerinin cinsiyete göre dağılımları incelendiğinde; kadın katılımcıların çalışma grubunun %72.5'ini (n=269), erkek katılımcıların ise grubun %27.5'ini (n=102) oluşturduğu, öğretim durumu değişkenine göre dağılımları incelendiğinde; mezun durumunda olan katılımcıların grubun %22.1'ini (n=82), son sınıf öğrencisi olan katılımcıların ise grubun %77.9'unu (n=289) oluşturduğu, bölüm değişkenine göre dağılımları incelendiğinde; sosyal bilimler alanındaki katılımcıların grubun %39.6'sını (n=147), fen ve matematik alanındaki katılımcıların grubun %8.6'sını (n=32), beceri dersleri (müzik, beden, resim) alanındaki katılımcıların ise grubun %51.8'ini (n=192) oluşturduğu görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada Akademik Erteleme Ölçeği ve Akademik Güdülenme Ölçeği birlikte kullanılmıştır.

Akademik Erteleme Ölçeği, Çakıcı (2003) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek tek boyutlu bir ölçek olup, 12 olumsuz ve 7 olumlu olmak üzere toplam 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte yer alan maddeler; “beni hiç yansıtmıyor”, “beni çok az yansıtıyor”, “beni biraz yansıtıyor”, “beni çoğunlukla yansıtıyor”, “beni tamamen yansıtıyor” biçiminde olmak üzere 5'li Likert tipli bir ölçektir. Araştırmacı tarafından

ölçeğin tek boyutunun açıkladığı varyans %41,884 olarak bildirilmektedir. Çakıcı (2003) tarafından ölçeğe uygulanan test-tekrar test güvenilirlik katsayısı .89, güvenilirlik katsayısı .92 olarak hesaplanmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 95 en düşük puan ise 19'dur.

Araştırma kapsamında ölçeğe araştırmacılar tarafından yeniden yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach Alfa $\alpha=.89$ olarak bulunmuştur.

Akademik Güdülenme Ölçeği, Bozanoğlu (2004) tarafından geliştirilmiştir. 20 maddeden oluşan ölçek, “kesinlikle uygun değil”, “uygun değil”, “kararsızım”, “uygun” ve “kesinlikle uygun” şeklinde sıralanan 5’li Likert tipindedir. Ölçeğin 19 maddesi olumlu, 1 maddesi ters kodlanmaktadır. Kendini aşma boyutunun açıkladığı varyans %30,3, bilgiyi kullanmanın açıkladığı varyans %6,9, keşif boyutunun %5 olarak bildirilmiştir. Ölçeğin toplamının açıkladığı varyans %42,2’dir. Kendini aşma boyutunun Cronbach Alfa katsayısı $\alpha=.76$, bilgiyi kullanma boyutunun Cronbach Alfa katsayısı $\alpha=.72$, keşif boyutunun Cronbach Alfa katsayısı ise $\alpha=.73$ olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tamamına ait Cronbach Alfa katsayısı $\alpha=.88$ ’dir.

Araştırma kapsamında ölçeğe araştırmacılar tarafından yeniden yapılan güvenilirlik analizinde Cronbach Alfa $\alpha=.88$ olarak bulunmuştur.

BULGULAR

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik güdülenme ve akademik erteleme düzeylerine ait bulgular Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme Puan Ortalamaları

Alt Boyutlar	N	\bar{X}	ss
Kendini Aşma	371	3.44	.62
Bilgiyi Kullanma	371	3.33	.80
Keşif	371	3.97	.72
Akademik Güdülenme	371	3.10	.66
Akademik Erteleme	371	52.1	13.94

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik erteleme ve akademik güdülenme puanlarını gösteren Tablo 1’e göre pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adayları akademik güdülenmenin bilgiyi kullanma konusunda “kararsız” ($\bar{X}= 3.33$; $ss=.80$), kendini aşma ($\bar{X}= 3.44$; $ss=.62$) ve keşif alt boyutunda ($\bar{X}= 3.97$; $ss=.72$) ise “uygun” seçeneklerini tercih etmişlerdir.

Başka bir ifade ile öğretmen adayları bilgiyi kullanma konusunda güdülenip güdülenmedikleri konusunda kararsızdır. Keşfetme ve kendini aşma konusunda ise oldukça güdülendiklerini düşünmektedirler denilebilir. Akademik erteleme ile ilgili olarak öğretmen adaylarının ortalamasının üzerinde bir erteleme davranışına sahip oldukları söylenebilir. ($95/2=47.5$; $\bar{X}=52.1$).

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre akademik güdülenme ve akademik erteleme algıları arasında fark olup olmadığına dair bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyete Göre Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme için t-testi

Alt Boyutlar	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p
Kendini Aşma	Kadın	269	3.34	.79	0.505	.614
	Erkek	102	3.30	.83		
Bilgiyi Kullanma	Kadın	269	4.04	.65	2.808	.006**
	Erkek	102	3.78	.83		
Keşif	Kadın	269	3.12	.64	0.962	.337
	Erkek	102	3.05	.70		
Akademik Güdülenme	Kadın	269	3.47	.60	1.646	.101
	Erkek	102	3.35	.68		
Akademik Erteleme	Kadın	269	51.19	13.99	-2.264	.024*
	Erkek	102	54.84	13.51		

*p<.05, **p<.01

Tablo 2’de Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının bilgiyi kullanma (p=.006) algılarında cinsiyete göre p<.01 düzeyinde, akademik erteleme (p=.024) algılarında cinsiyete göre p<.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Söz konusu farklılık bilgiyi kullanma boyutunda kadınlar (\bar{X} =4.04, ss=.65), akademik erteleme boyutunda ise erkekler (\bar{X} =54.84, ss=13.51) lehinedir.

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik güdülenme, kendini aşma ve keşif boyutlarında cinsiyete göre bir farklılığa rastlanmamıştır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının öğretim durumuna göre akademik güdülenme ve akademik erteleme algıları arasında fark olup olmadığına dair bulgular Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretim Durumlarına Göre Algılanan Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme için t-testi

Alt Boyutlar	Öğretim Durumu	N	\bar{X}	ss	t	p
Kendini Aşma	Mezun	82	3.45	.78	1.482	.139
	Son Sınıf	289	3.30	.80		
Bilgiyi Kullanma	Mezun	82	4.08	.68	1.701	.090
	Son Sınıf	289	3.93	.72		
Keşif	Mezun	82	3.28	.61	2.796	.005**
	Son Sınıf	289	3.05	.66		
Akademik Güdülenme	Mezun	82	3.58	.59	2.275	.023*
	Son Sınıf	289	3.40	.63		
Akademik Erteleme	Mezun	82	49.01	14.05	-2.358	.019*
	Son Sınıf	289	53.10	13.79		

*p<.05, **p<.01

Tablo 3’te pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının keşif (p=.005) algılarında öğretim durumuna göre p<.01 düzeyinde, akademik güdülenme (p=.023) ve akademik erteleme (p=.019) algılarında öğretim durumuna göre p<.05 düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Söz konusu farklılık keşif (\bar{X} =3.28, ss=.61)

ve akademik güdülenme ($\bar{X}=3.58$, $ss=.59$) boyutlarında mezunlar, akademik erteleme boyutunda ise son sınıflar ($\bar{X}=53.10$, $ss=13.79$) lehinedir. Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının kendini aşma ve bilgiyi kullanma algılarında öğretim durumuna göre bir farklılık rastlanmamıştır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının bölümlerine göre akademik güdülenme ve akademik erteleme algıları arasında fark olup olmadığına dair bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Bölüme Göre Algılanan Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme için ANOVA Sonuçları

Alt Boyutlar	Bölüm	N	\bar{X}	ss	F	Sd	p
Kendini Aşma	Sosyal Bilgiler	147	3.31	.81	.674	368	.510
	Fen ve Matematik	32	3.20	.94			
	Beceri	192	3.37	.77			
Bilgiyi Kullanma	Sosyal Bilgiler	147	3.99	.71	.716	368	.489
	Fen ve Matematik	32	3.82	.77			
	Beceri	192	3.97	.71			
Keşif	Sosyal Bilgiler	147	3.16	.62	1.088	368	.338
	Fen ve Matematik	32	3.07	.72			
	Beceri	192	3.06	.67			
Akademik Güdülenme	Sosyal Bilgiler	147	3.46	.60	.500	368	.607
	Fen ve Matematik	32	3.34	.75			
	Beceri	192	3.44	.62			
Akademik Erteleme	Sosyal Bilgiler	147	50.97	12.67	2.886	368	.057
	Fen ve Matematik	32	57.46	13.54			
	Beceri	192	52.25	14.76			

Tablo 4'e bakıldığında pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının kendini aşma, bilgiyi kullanma, keşif, akademik güdülenme ve akademik erteleme algılarında bölümlerine göre bir farklılık olmadığı görülmektedir.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının görüşlerine göre akademik güdülenme ve akademik erteleme arasında bir ilişki olup olmadığına dair yapılan Pearson korelasyon analizi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme İlişkisine Ait Korelasyon Analizi

	Kendini Aşma	Bilgiyi Kullanma	Keşif
Akademik Erteleme	-.40**	-.39**	-.42**

N=371 **p<.01

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik erteleme düzeyleri ile akademik güdülenmenin alt boyutlarını gösteren Tablo 5'te akademik erteleme ile akademik güdülenme alt boyutlarından kendini aşma arasında $r=-.40$ ($p<.01$) düzeyinde, akademik erteleme ile bilgiyi kullanma arasında $r=-.39$ ($p<.01$) düzeyinde, akademik erteleme ile keşif arasında $r=-.42$ ($p<.01$) düzeyinde negatif yönlü bir ilişki olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçları akademik erteleme ile akademik

güdülenme arasında negatif yönlü orta düzeyde bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir. Daha genel bir ifade ile akademik güdülenme artarken akademik erteleme azalmaktadır.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının görüşlerine göre akademik ertelemenin yordanmasına ilişkin çoklu regresyon analizine ait bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Akademik Ertelemenin Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p	İkili r	Kısmi r
Sabit	88.884	3.815	-	23.296	.000	-	-
Kendini Aşma	-2.571	1.170	-.148	-2.197	.029*	-.404	-.114
Bilgiyi Kullanma	-3.082	1.230	-.159	-2.506	.013*	-.391	-.130
Keşif	-5.115	1.269	-.242	-4.032	.000**	-.421	-.206
R= .473	R ² = .224						
F= 35.338	p=.000						

*p<.05, **p<.01

Tablo 6'ya bakıldığında, akademik güdülenmenin akademik ertelemedeki toplam varyansın %22'sini açıkladığı görülmektedir (R=.473, R²=.224, p=.000).

Standartlaştırılmış regresyon katsayılarına göre yordayıcı değişkenlerin akademik erteleme üzerindeki önem sırası; keşif (β =-.242), bilgiyi kullanma (β =-.159) ve kendini aşma (β =-.148) şeklindedir. Regresyon katsayılarının anlamlılık testlerine bakıldığında kendini aşma (p<.05), bilgiyi kullanma (p<.05) ve keşif(p<.01) boyutlarının anlamlı birer yordayıcı olduğu görülmektedir. Yordayıcı değişkenlerle akademik erteleme arasındaki korelasyonlara bakıldığında keşif ile (-.421), (diğer yordayıcı değişkenlerin etkisi kontrol altına alındığında (r=-.206)), bilgiyi kullanma ile (-.391), (diğer yordayıcı değişkenlerin etkisi kontrol altına alındığında (r=-.130)), kendini aşma ile ise (-.404), (diğer yordayıcı değişkenlerin etkisi kontrol altına alındığında (r=-.114)) düzeyinde korelasyon bulunduğu görülmektedir. Regresyon analizi sonuçlarına göre akademik ertelemeyi yordayan regresyon denklemi:

Akademik erteleme= 88.884 – (2.571 x kendini aşma) – (3.082 x bilgiyi kullanma) – (5.115 x keşif) şeklinde kurulabilir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırma sonuçlarına göre pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik erteleme davranışları erkekler lehine farklılaşmaktadır. Akademik güdülenme düzeyleri arasında ise cinsiyete göre anlamlı bir farklılık yoktur. İlgili literatür incelendiğinde araştırmanın bu bulgusu daha önce yapılan birçok çalışmada (Yaycı ve Düşmez, 2016; Pala, Akyıldız ve Bağcı, 2011; Sarioğlu, 2011; Balkıs, Duru, Buluş ve Duru, 2006) olduğu gibi erkeklerin kadınlara oranla daha fazla akademik erteleme davranışı sergilediği yönündedir. Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak Şeker ve Saygı (2013) kadınların erkeklere oranla daha fazla akademik erteleme davranışı sergilediklerini belirtirken, bazı araştırmalarda ise (Çeri, Çavuşoğlu ve Gürol, 2015; Motie, Heidari ve Sadeghi, 2012; Islak, 2011; İskender, 2011; Yiğit ve Dilmaç, 2011) akademik erteleme davranışının cinsiyete göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın akademik güdülenme ile ilgili bulgularıyla paralellik gösteren çalışmalarda (Demir ve Arı, 2013; Erdoğan, Pamuk, Yürük ve Pamuk, 2013; Terzi, Ünal ve Gürbüz, 2012; Şahin ve Çakar, 2011; Saracaoğlu, 2008) kadın ve erkeklerin akademik güdülenme puanlarında anlamlı bir farklılık oluşmadığı tespit

edilmiştir. Bu araştırma sonuçlarından farklı olarak Çakır, Akça, Kodaz ve Tulgarer (2014), farklı bir örneklem grubu üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında kadınların akademik güdülenme eğilimlerinin erkeklerin akademik güdülenme eğilimlerine göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşırken, Aktaş (2017) ve Uluşık, Beyleroğlu, Suna ve Yalçın (2016) akademik güdülenme eğiliminin cinsiyete göre farklılaşmadığını belirlemişlerdir.

Araştırmada öğretim durumu (sınıf) değişkeni açısından pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik erteleme eğilimlerinde son sınıflar, akademik güdülenme eğilimlerinde ise mezunlar lehine bir farklılığa rastlanmıştır. Gürültü ve Deniz (2017), Demir ve Kösterelioğlu (2015) ve Çelikkaleli ve Akbay (2013) akademik erteleme eğiliminin sınıf değişkeni açısından farklılaştığını belirtirken, Köse (2015) akademik erteleme eğiliminin sınıf değişkeni açısından herhangi bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Araştırmanın akademik güdülenme ile ilgili bulgularından farklı olarak Uluşık, Beyleroğlu, Suna ve Yalçın (2016) akademik güdülenme eğiliminin sınıf değişkeni açısından farklılaşmadığını belirlemişlerdir.

Araştırmada pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik erteleme ve akademik güdülenme düzeylerinde bölüm değişkeni açısından bir farklılığa rastlanmamıştır. Araştırmanın bu bulgusundan farklı olarak Yeşil ve Şahan (2012), Morkoç ve Erdönmez (2011), Çetin (2009) ve Balkıs (2007) bölüm değişkenine göre akademik ertelemenin farklılaştığını belirtmişlerdir.

Araştırmada akademik erteleme ile akademik güdülenme arasında negatif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın bu bulgusunu destekleyen çalışmalar (Cerino, 2014; Kaya ve Kaya, 2014; Nartgün ve Çakır, 2014; Akbay ve Gizir, 2010; Kağan, 2009) alanyazında yer almaktadır. Ancak araştırmanın bu bulgusundan farklı olarak Harrison (2014) ve Şirin (2011) çalışmalarında, akademik erteleme ile akademik güdülenme arasında herhangi bir ilişki olmadığını tespit etmişlerdir.

Araştırmanın son bulgusu, akademik güdülenmenin akademik erteleme davranışının yordayıcısı olduğudur. Araştırmanın bu bulgusunu destekleyen çalışmalar (Kandemir, 2014; Akbay, 2009) alanyazında yer almaktadır.

Akademik erteleme ve akademik güdülenme konusunda bu araştırma kapsamında yer alan değişkenlerle ilgili olarak alanyazında elde edilen bulgular arasında görüş birliği yoktur. Bunun olası nedeni araştırmalarda kullanılan farklı örneklem ve kullanılan farklı ölçme araçları olabilir. Ayrıca her iki kavramın kişiye özel niteliklere haiz olması da bu çerçevede zikredilebilir. Araştırmada akademik güdülenme ve akademik erteleme arasında negatif yönlü olarak tespit edilen ilişki güdülenme artarken erteleme davranışı düşmektedir şeklinde okunabilir. Bu da olması gereken bir durumdur.

Araştırmada pedagojik formasyon eğitimi alan öğretmen adaylarının akademik erteleme davranış düzeyleri ortalama puanların üzerinde çıkmıştır. Bu durum öğretmen adayları açısından hiç de iç açıcı bir durum oluşturmamaktadır. Çünkü eğitim ve öğretim faaliyetleri erteleme kabul etmeyen, her şeyin zamanında yapılmasını gerektiren uygulamalardır.

Araştırmadan elde edilen bulgular akademik erteleme ile akademik güdülenme ilişkisinin açıklamada araştırmacıları yeni çalışmalara yönlendirebilir niteliktedir. Alanyazında konu ile ilgili araştırmaların üniversite öğrencileri üzerinde yoğunlaşmıştır. Farklı örneklem grupları ve farklı kültürler üzerinde araştırmalar yapılabilir. Ayrıca öğrencinin okul başarısının ve farklı demografik değişkenlerin yapılacak yeni araştırmalara dahil edilmesi, akademik erteleme ve akademik güdülenme eğilimleri üzerinde hangi kişisel özelliklerin daha etkili olduğunu ortaya koymada ve çözüm önerileri geliştirmede faydalı olabilir.

KAYNAKÇA

- Akbay, S. E. (2009). *Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışı: Akademik Güdülenme, Akademik Özyeterlik ve Akademik Yükleme Stillerinin Rolü*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Akbay, S. E., ve Gizir, C. A. (2010). Cinsiyete Göre Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışı: Akademik Güdülenme, Akademik Özyeterlik ve Akademik Yükleme Stillerinin Rolü. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 60-78.
- Aktaş, H. (2017). Akademik Güdülenme ile Akademik Özyeterlik Arasındaki İlişki: İlahiyat Fakültesi Öğrencileri Üzerine Ampirik Bir Araştırma. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 1376-1398.
- Aydoğan, D. (2008). *Akademik Erteleme Davranışlarının Benlik Saygısı, Durumluluk Kaygı Ve Öz-Yeterlik İle Açıklanabilirliği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Bacanlı, H. (2000). *Gelişim ve Öğrenme*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Balkıs, M. (2007). Öğretmen Adaylarının Davranışlarındaki Erteleme Eğiliminin, Karar Verme Stilleri ile İlişkisi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 67-82.
- Balkıs, M., Duru, E., Buluş, M., ve Duru, S. (2006). Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Eğiliminin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 7(2), 57-73.
- Bozanoğlu, D. (2004). Akademik Güdülenme Ölçeği: Geliştirilmesi, Geçerliği ve Güvenirliliği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37, 83-98.
- Cerino, E. S. (2014). Relationships Between Academic Motivation, Self-Efficacy and Academic Procrastination. *PsiChiJournal of Psychological Research*, 19(4), 156-163.
- Çakır, S., Akça, F., Kodaz, A. F., ve Tulgarer, S. (2014). The Survey of Academic Procrastination on High School Students with in Terms of School Burn-Out and Learning Styles. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 114, 654-662.
- Çavuşoğlu, C., Çeri, B., ve Gürol, M. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Düzeylerinin İncelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 34, 385-394.
- Çelik, Ç. B., ve Odacı, H. (2015). Akademik Erteleme Davranışının Bazı Kişisel ve Psikolojik Değişkenlere Göre Açıklanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 31-47.
- Çelikkaleli, Ö., ve Akbay, S. E. (2013). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışı, Genel Yetkinlik İnancı ve Sorumluluklarının İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 237-254.
- Çetin, Ş. (2009). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışları-na İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 1-7.
- Çeri, B. K., Çavuşoğlu, C., ve Gürol, M. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Düzeylerinin İncelenmesi. *International Journal of Social Sciences*, 34, 385-394.
- Demir, M. K., ve Arı E. (2013). Öğretmen Adaylarının Akademik Güdülenme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 9(3), 265-279.
- Demir, F., ve Kösterelioğlu, İ. (2015). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(39), 595-603.

- Erdoğan, U., Pamuk, M., Yürük, S. E., ve Pamuk, K. (2013). Academic Procrastination and Mobile Phone. *International Academic Conference on Education, Teaching and E-learning*.
- Ergun, M. (2005). Sınıfta Motivasyon, Sınıf Yönetimi (5.Baskı) (Ed. Emin Karip). Ankara: PegemA Yayıncılık, 138-154.
- Harrison, J. (2014). *Academic Procrastination: The Roles of Self-Efficacy, Perfectionism, Motivation, Performance, Age and Gender*. (Bachelors Final Year Project). Dublin Business School, Dublin.
- Islak, R. B. (2011). *Academic Procrastination in Relation to Gender Among Gifted and Talented College Students* (Unpublished Master's Thesis). University of Houston, Houston.
- İskender, M. (2011). The Influence of Self-Compassion on Academic Procrastination and Dysfunctional Attitudes. *Educational Research and Reviews*, 6(2), 230-234.
- Kağan, M. (2009). Üniversite Öğrencilerinde Akademik Erteleme Davranışını Açıklayan Değişkenlerin Belirlenmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(2), 113-128.
- Kandemir, M. (2014). Predictors of Academic Procrastination: Coping with Stress, Internet Addiction and Academic Motivation. *World Applied Sciences Journal*, 32(5), 930-938.
- Karasar, N. (2014). Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kaya, S., ve Kaya, Ç. (2014). Öğretmen Adaylarının Akademik Ertelemelerinin Yordayıcısı Olarak Akademik Motivasyonları ve Baş Etme Stratejileri. *Journal of Teacher Education and Educators*, 3(1), 7-24.
- Klassen, R. M., ve Kuzucu, E. (2009). Academic Procrastination and Motivation of Adolescents in Turkey. *Educational Psychology*, 29(1), 69-81.
- Köse, S. (2015). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Eğilimi Düzeylerinin Algılanan Akademik Öz Yeterlik Düzeyleri ile İlişkisinin İncelenmesi. *12. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğrenci Kongresi Bildiri Kitapçığı*.
- Morkoç, D. K., ve Erdönmez, C. (2011). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Akademik Erteleme Algıları. *Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 1-17.
- Motie, H., Heidari, M., ve Sadeghi, M. A. (2012). Predicting Academic Procrastination During Self-Regulated Learning in Iranian First Grade High School Students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 69, 2299-2308.
- Nartgün, Ş., ve Çakır, M. (2014). Lise Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Akademik Güdülenme ve Akademik Erteleme Eğilimleri Açısından İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 379-391.
- Karagüven, H. Ü. (2012). Akademik Motivasyon Ölçeğinin Türkçeye Adaptasyonu. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(4), 2599-2620.
- Özer, A., ve Altun, E. (2011). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Erteleme Nedenleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(21), 45-72.
- Pala, A., Akyıldız, M., ve Bağcı, C. (2011). Academic Procrastination Behaviour of Pre-Service Teachers' of Celal Bayar University. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 29, 1418-1425.
- Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisansüstü Öğrencilerin Akademik Güdülenme Düzeyleri, Araştırma Kaygıları ve Tutumları ile Araştırma Yeterlikleri Arasındaki İlişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 179-208.
- Sarıoğlu, A. F. (2011). Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Eğilimi ile Mükemmeliyetçilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Şahin, H., ve Çakar, E. (2011). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğrenme Stratejileri ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin Akademik Başarılarına Etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 519-540.

- Şeker, S. S., ve Saygı, C. (2013). Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi ve Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Okumakta Olan Öğretmen Adaylarının Akademik Erteleme Eğilimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Turkish Studies*, 8(12), 1219-1227.
- Şirin, E. F. (2011). Academic procrastination among undergraduates attending school of physical education and sports: role of general procrastination, academic motivation and academic self-efficacy. *Educational Research and Reviews*, 6(5), 447-455.
- Terzi, A. R. ve Uyangör, N. (2017). Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Akademik Motivasyonları ve Algıladıkları Okul İklimi İlişkisi, 5. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi'ne* sunulan bildiri (26-28 Ekim 2017-Muğla)
- Terzi, A. R. (2010). Eğitim Bilimine Giriş (2.Basım). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Terzi, M., Ünal, M., ve Gürbüz, M. Ç. (2012). İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Matematiğe Yönelik Akademik Güdülenme Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(1), 51-60.
- Tuckman, B. W. (1991). The Development and Concurrent Validity of the Procrastination Scale. *Educational and Psychological Measurement*, 51, 473-480.
- Uluşık, V., Beyleroğlu, M., Suna, G., ve Yalçın, S. (2016). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutumları ve Akademik Güdülenme Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5092-5106.
- Uzun Ö. B., ve Topkaya, N. (2011). Akademik Erteleme ve Sınav Kaygısı, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 12-19.
- Yaycı, L., ve Düşmez, İ. (2016). Adolesanların Akademik Erteleme Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *OPUS-Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(10), 82-101.
- Yeşil, R., ve Şahan, E. (2012). Öğretmen Adaylarının Akademik İşlerini Erteleme Nedenleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 219-236.
- Yiğit, R., ve Dilmaç, B. (2011). Ortaöğretimde Öğrencilerin Sahip Oldukları İnsani Değerler ile Akademik Erteleme Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(31), 159-178.
- Wittrock, M. C. (1992). Generative Learning Processes of the Brain, *Educational Psychologist*, 27(4), 531-541.